

UPS

Cvičení 7

<http://siroky.cz/vyuka/ups/>

Opakování

- ISO/OSI
- TCP/UDP
- základní/přeložené pásmo
- modulace
- $\log_2(L)$
- bit/ baud
- asynchronní, arytmičtý, synchronní
- Manchester

Dobrovolné odevzdání

- příští cvičení
- protokol
- prototyp serveru
 - rychle předvést pár dotazů a odpovědí (např. nc jako klient)

Chyba přenosu

- dojde ke ztrátě či záměně dat
 - zkreslení signálu, rušení, šum
- bezpečnostní kódy
 - detekce chyb x oprava chyb
- Uvažuje binární symetrický přenosový kanál bez paměti:
 - binární: přenáší se 0/1
 - symetrický: 0/1 se přenáší se stejnou pravděpodobností
 - bez paměti: nezáleží co se přeneslo v předchozím kroku

Chyba při přenosu

- pravděpodobnost správného přenosu 1 bitu
 $P_1 = p_1$
 - Kontrolní otázka: jaká je nejmenší použitelná pravděpodobnost?
- pravděpodobnost správného přenosu N bitů
 $P_N = p_1^N$

Příklad

- $P_1 = 0.9999$
- $P_n = 0.9$
- $N = ?$

Příklad

- $P_1 = 0.9999$
- $P_n = 0.9$
- $N = ?$
- $P_N = P_1^N: 0.9 = 0.9999^N$

Příklad

- $P_1 = 0.9999$
- $P_n = 0.9$
- $N = ?$
- $P_N = P_1^N$: $0.9 = 0.9999^N$
- $\log(x^y) = y \log(x)$: $\log(0.9) = N \log(0.9999)$

Příklad

- $P_1 = 0.9999$
- $P_n = 0.9$
- $N = ?$
- $P_N = P_1^N: 0.9 = 0.9999^N$
- $\log(0.9) = N \log(0.9999)$
- $N = \log(0.9) / \log(0.9999)$

Příklad

- $P_1 = 0.9999$
- $P_n = 0.9$
- $N = ?$
- $P_N = P_1^N: 0.9 = 0.9999^N$
- $\log(0.9) = N \log(0.9999)$
- $N = \log(0.9) / \log(0.9999)$
- $N = 1053$

Bezpečnostní kódy

- přidáme nějaké bity navíc nebo pozměníme data
- čím více bitů navíc tím účinnější metoda
- detekční – kontrola zda jsou data správně
- samoopravné – chybu rozpoznají a opraví

Parita

- přidáváme jeden paritní bit
- sudá 0 = sudý počet 1, 1 = lichý počet 1
 - vždy sudý počet 1 ve zprávě
 - umí jen detekovat, nevíme co je špatně
- lichá parita je analogie k sudé

Parita

- př.: doplňte lichý paritní bit do zpráv
 - 01001101
 - 111101

Parita

- př.: odesílatel: 10101101
 - Jaká je parita?
 - Které přijaté zprávy jsou "správné"?
 - 10101001
 - 10101000
 - 11111110

Checksum

- kontrolní součet – pro celý blok dat
- jednotlivé znaky chápeme jako čísla bez znaménka
- provádíme sčítání modulo 2^8 nebo 2^{16}
 - Kontrolní otázka: proč 2?
 - Kontrolní otázka: proč 8 nebo 16?
- výsledek je číslo o délce 1 nebo 2 bytů
- výpočet probíhá postupně

Checksum

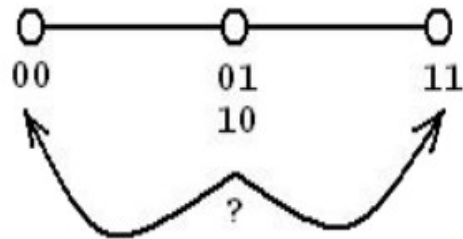
- př.: spočítejte checksum modulo 2^8 zprávy
0x3a 0x10 0x00 0xab 0x9f

Hammingova vzdálenost

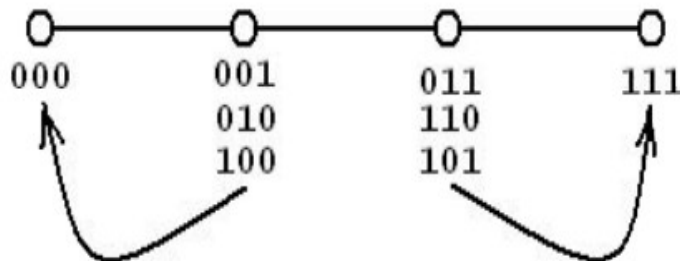
- počet míst v němž se dvě kódová slova liší
 - např.: 000 a 001 mají vzdálenost 1, 010 a 101 mají vzdálenost 3
- minimální Hammingova vzdálenost
 d_{\min} = minimální vzdálenost mezi všemi možnými páry vektorů
 - př. {0000, 1011, 1111}, $d_{\min}=?$
 - př. {00000, 10110, 11100}, $d_{\min}=?$

Hammingova vzdálenost

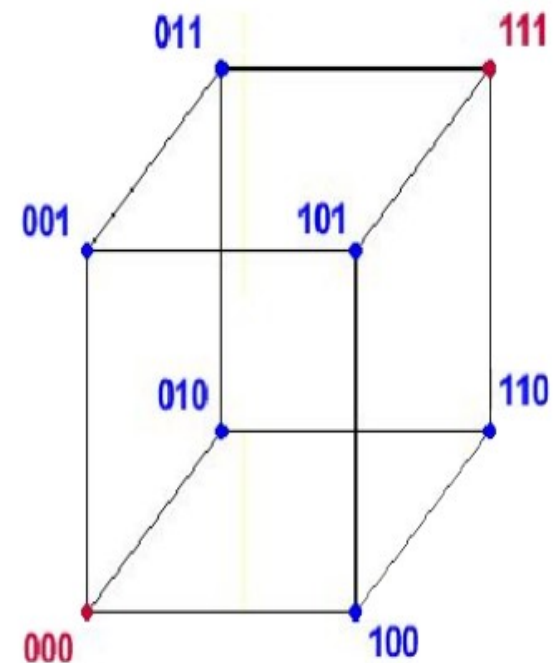
- 0 a 1 budu kódovat více bitů, např. 00 nebo 111

Minimální Hammingova vzdálenost kódu je 2.
Jednabitová chyba jde detekovat, ale nelze opravit.

Minimální Hammingova vzdálenost kódu je 3.
Jedno a dvoubitová chyba jdou detekovat.
Opravit lze pouze jednabitovou chybu.

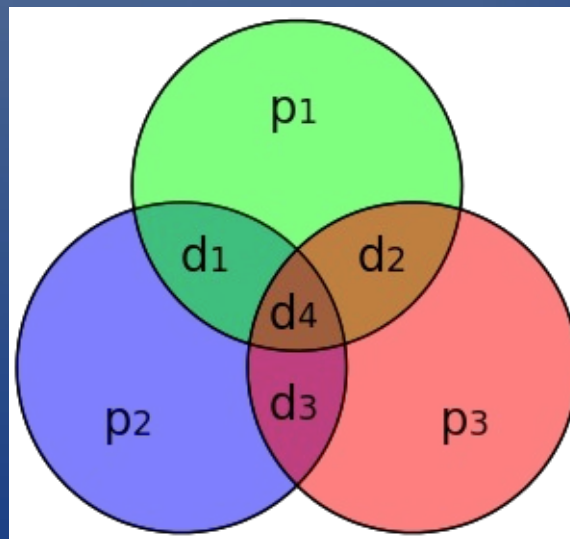

Hammingova vzdálenost

- Pro detekci n bitových chyb platí
 - $d_{\min} > n$
- Pro detekci a korekci n bitových chyb platí
 - $d_{\min} > 2n$
- Příklad: 0:0000, 1:1111 – co dokážu říct o přijaté zprávě 0101?
- Příklad: 0:00000, 1:11111 – co dokážu říct o přijaté zprávě 01010?

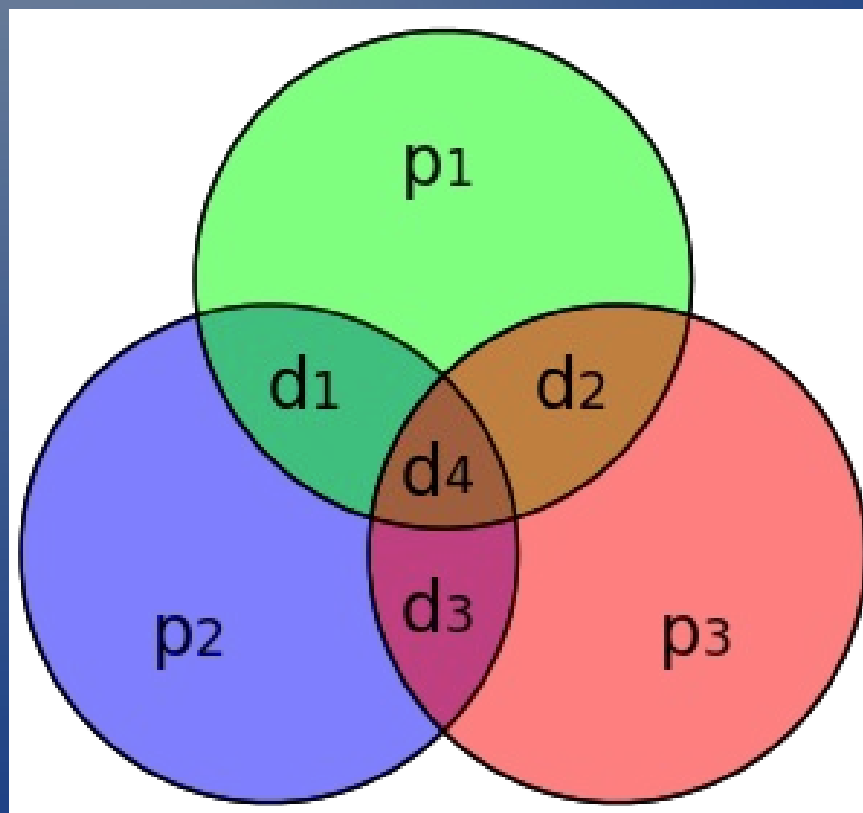
Hammingův kód (7,4)

- dovoluje detekovat dvojitou a opravit jednoduchou chybu
 - Kontrolní otázka: jaká je d_{\min} ?
- 4 datové bity, 3 sudé paritní
 - p1, p2, d1, p3, d2, d3, d4

Hammingův kód (7,4)

- p1, p2, d1, p3, d2, d3, d4
- př.: zakódujte zprávy:
 - 0000, 1111, 1011, 0010

Hammingův kód (7,4)

$$\mathbf{G} := \begin{pmatrix} 1 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}, \quad \mathbf{H} := \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 & 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}.$$

- $\mathbf{t} = \mathbf{G}\mathbf{m}$
- $\mathbf{c} = \mathbf{H}\mathbf{t}$
- př.: zakódujte a ověřte zprávu:
 - 0110

CRC

- cyklický redundantní součet
- jednotlivé datové bity tvoří koeficienty polynomu
 - např. ...1001... \rightarrow ... $1x^{14} + 0x^{13} + 0x^{12} + 1x^{11}$...
 - $=$... $x^{14} + x^{11}$...
- tento se vydělí tzv. charakteristickým polynomem
 - např. CRC16: $x^{16} + x^{15} + x^2 + 1$
 - Kontrolní otázka: kolika bitový je?
- data = podíl * charpolynom + **zbytek**
- **zbytek** se použije pro zabezpečení

CRC

- př.: zapište polynom pro 1011
- př.: zapište bitovou posloupnost polynomu $x^7 + x^3 + x^2$

CRC

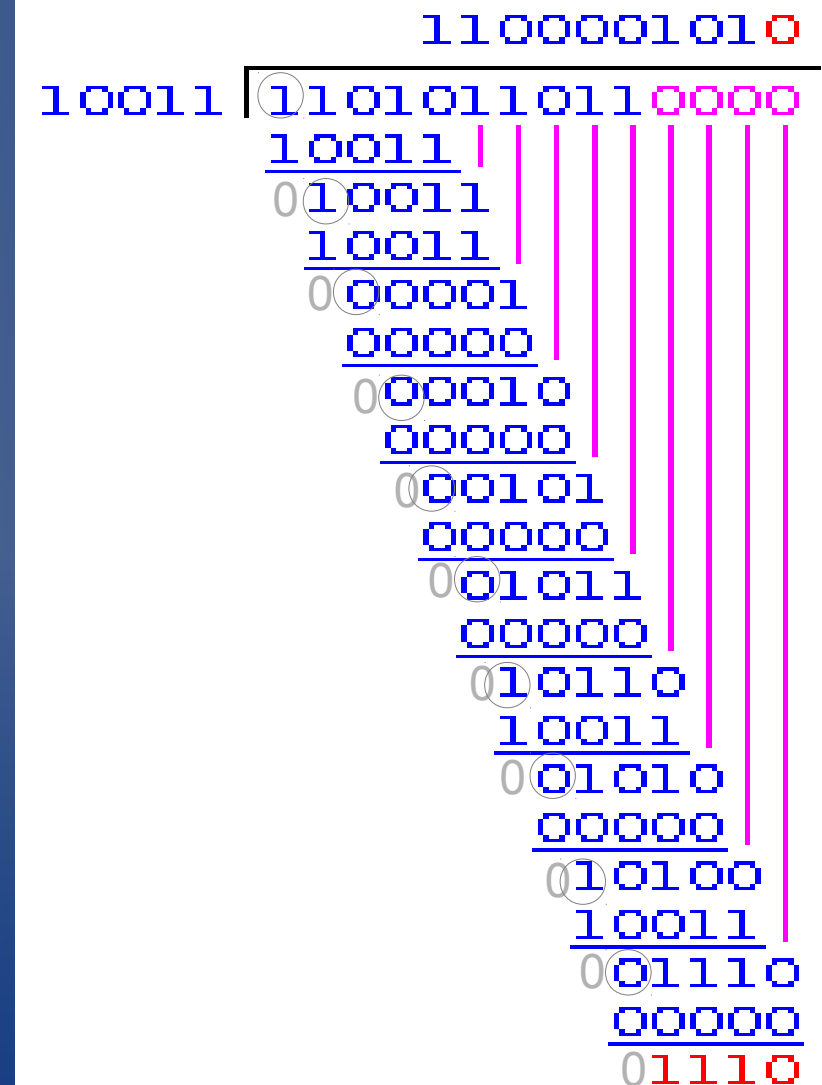
- vypočteme zbytek po dělení $R(x) = M(x) \% G(x)$
- odesíláme $T(x) = M(x) | R(x)$
- po přijetí provedeme $T(x) \% G(x)$
- pokud je zbytek nula, je přenos v pořádku
- označení jako CRC 16, 32 atp. podle stupně polynomu $G(x)$

CRC příklad

- $M(x) = 1101011011$
- $G(x) = 10011 (x^4 + x + 1)$
 - polynom stupně 4
- za zprávu přidám 4 nuly ($M(x) * x^4$) a dělím
 - $1101011011\ 0000 / 10011$
- $R(x) = 1110$

CRC příklad

- postup dělení
- stejné jako dělení pod sebe
- operaci odečítání nahrazuje operace XOR
- odesíláme $M(x) \mid R(x)$
 - 1101011011 | 1110

CRC příklad

- Ověření přijaté zprávy

```

11000001010
10011 11010110111110
      10011
      10011
      10011
      00001
      00000
      00010
      00000
      00101
      00000
      01011
      00000
      10111
      10011
      01001
      00000
      10011
      10011
      00000
      00000
      0000
```

CRC samostatně

- $M(x) = 1010001100$
- $G(x) = x^5 + x^4 + x^2 + 1$
- $R(x) =$
- $T(x) =$

CRC samostatně

Zabezpečení

Kontrola

```
          1101010111
110101 | 10100011000000
      110101
      111011
      110101
      011101
      000000
      111010
      110101
      011110
      000000
      111100
      110101
      010010
      000000
      100100
      110101
      100010
      110101
      101110
      110101
      11011
```

```
          1101010111
110101 | 101000110011011
      110101
      111011
      110101
      011101
      000000
      111010
      110101
      011110
      000000
      111101
      110101
      010001
      000000
      100010
      110101
      101111
      110101
      110101
      110101
      00000
```